

De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

Gebruik bron 5.

- 2p 11 De bron is in 1914 gebruikt als propaganda tegen de Duitsers.
→ Leg uit dat de bron als propaganda werd gebruikt.

Doe dit door:

- eerst de propagandaboodschap te noemen,
- en daarna met een onderdeel uit de bron deze boodschap toe te lichten.

Gebruik bron 6.

- 1p 12 Op welke kaart zijn de belangrijkste landen van het bondgenootschap van de Centralen donker gekleurd?

- A op kaart 1
- B op kaart 2
- C op kaart 3
- D op kaart 4

Gebruik bron 7.

- 1p 13 De Nederlandse regering wilde niet dat dit soort artikelen tijdens de Eerste Wereldoorlog werden gepubliceerd. Daarom werd de hoofdredacteur van de krant aangeklaagd.
→ Welke **politieke** reden had de Nederlandse regering om bezwaar te maken tegen dit soort artikelen?

Gebruik nogmaals bron 7.

- 1p 14 Welke begrippen horen bij de bron?
- A nationalisme + recht op werk
  - B nationalisme + rechtsstaat
  - C vrijheid van drukpers + recht op werk
  - D vrijheid van drukpers + rechtsstaat

Gebruik bron 8.

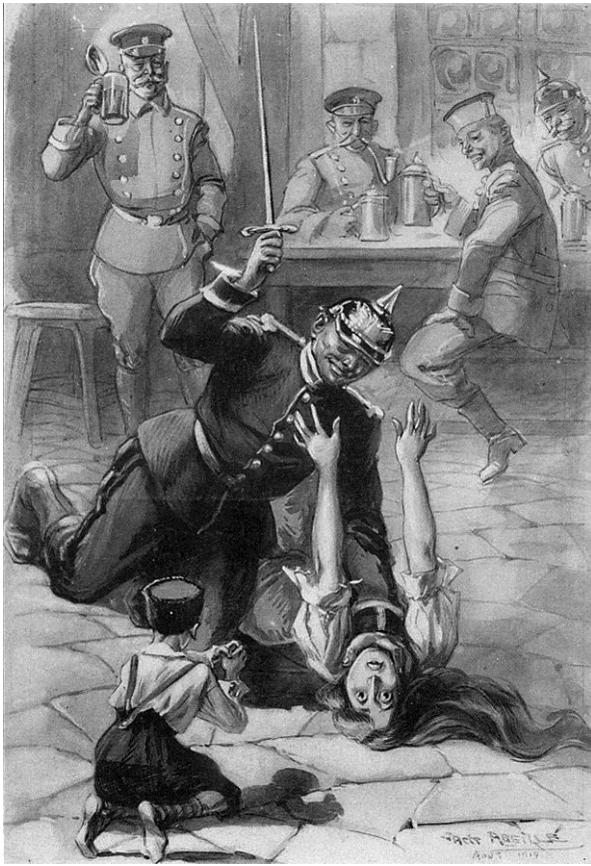
- 1p 15 Het geschiedenisboek beschrijft een bepaalde gebeurtenis in Nederland.
→ Welke gebeurtenis wordt bedoeld?

Gebruik bron 9.

- 1p 16 De schrijver vindt het terecht dat Engelse en Amerikaanse vrouwen hun onafhankelijkheid laten zien na de Eerste Wereldoorlog.
→ Geef het **historisch** argument dat te maken heeft met de rol van vrouwen tijdens de Eerste Wereldoorlog, waarmee de schrijver zijn mening ondersteunt.

bron 5

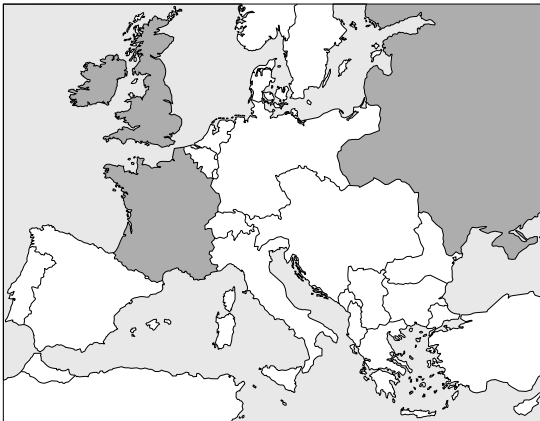
Een tekening met als titel: *De heldhaftigheid van Duitsers* (1914):

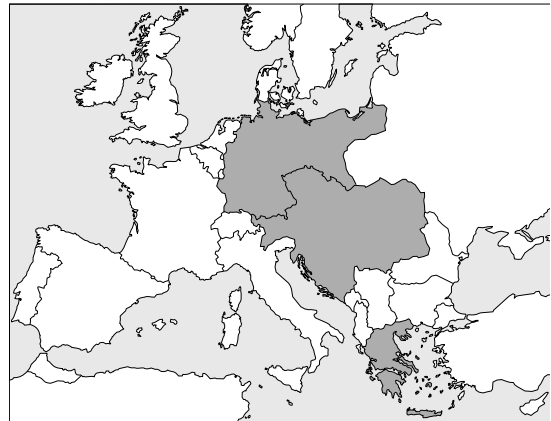
bron 6

Hieronder staan vier kaarten van Europa:

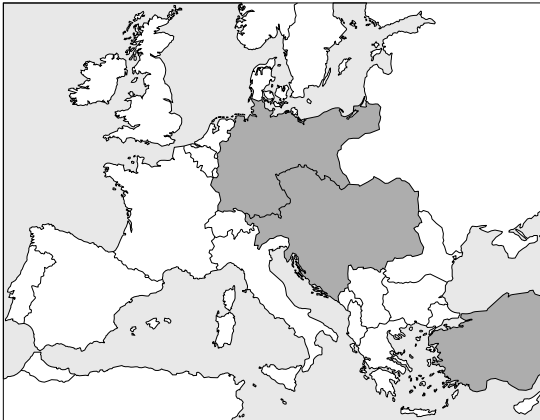
kaart 1

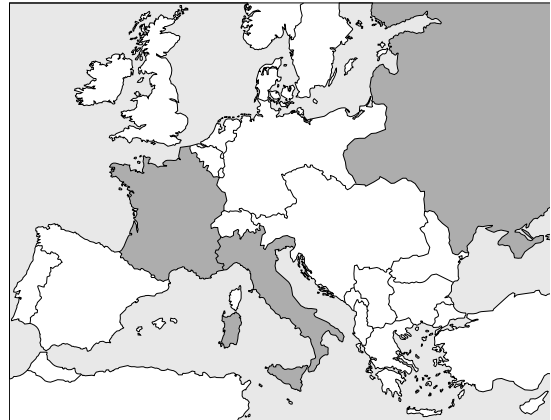
kaart 2

kaart 3

kaart 4

bron 7

Uit een Nederlandse krant (1915):

Een journalist van onze krant heeft enige tijd geleden een artikel geschreven waarin stond: 'In het centrum van Europa bevinden zich gewetenloze en schurkachtige regeringen die deze oorlog veroorzaakt hebben.'

De Nederlandse regering diende een aanklacht tegen hem in. Vandaag moest hij voor de rechter verschijnen. Onze journalist werd door de rechter vrijgesproken.

bron 8

Uit een Nederlands geschiedenisboek over een gebeurtenis aan het einde van de Eerste Wereldoorlog:

Overal waren volken ongelukkig als gevolg van de Eerste Wereldoorlog. Toen zijn ook in óns goede land mannen opgestaan, socialisten, die onze koningin wilden verjagen! Ze zeiden dat onze arbeiders geen koningin meer wilden! Maar dat was helemaal niet waar. De arbeiders schreeuwden, met tranen in hun ogen: 'Oranje boven! Leve de koningin!' De zielige poging van de mannen die zelf de baas wilden spelen in het land, was helemaal mislukt.

bron 9

Uit een tijdschrift voor mannen:

Na de Eerste Wereldoorlog veranderden de Engelse en Amerikaanse vrouwen sterk van uiterlijk: kort haar, kortere rokken en heel wat krachtiger dan in grootmoeders tijd. En dat de vrouwen nu opkomen voor hun rechten en onafhankelijk worden, dat is hun goed recht. Zeker nadat de mannen naar het front moeten. Zij weten door hun veranderde rol tijdens de Eerste Wereldoorlog van aanpakken, als het moet!

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.